

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΓΑΛΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Τὰ βιβλία υπέστησαν επανειλημμένως μεγάλες καταστροφές ἐκ μέρους παντοειδῶν ἐχθρῶν τῶν, οἱ ὅποιοι προξένησαν, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουν ἴσως, ἀληθινὰ δυστυχήματα στὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ πρῶτη καὶ μεγαλύτερη καταστροφή βιβλίων ἐνέη ἡ πυρπόλησι τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, ἡ ὁποία περιεῖχε ἄνω τῶν 300 χιλιάδων τόμων, καὶ ἐκῆν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγροίκου Χαλῖφου Ὀμάο.

Ἀλλὰ καὶ ἀργότερα τὰ βιβλία υπέστησαν καταδιώξεις ἐκ μέρους τῶν Βασιλέων, τῶν Παπῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν συνόδων. Ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος 6ος π.χ. διέταξε νὰ καοῦν ὅλα τὰ βιβλία τῆς ἐποχῆς τὸν ποῦ δὲν ἦσαν γραμμένα σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπίσης ὁ Πάπας Γρηγόριος 8ος ἔδωσε διαταγὴ νὰ καηὶ ὁλόκληρη ἡ βιβλιοθήκη τῆς Παλαστίνης, ἡ ὁποία περιεῖχε πολυτιμώτατα βιβλία, προερχόμενα ἐκ δωρεῶν διαφόρων Αὐτοκρατορῶν.

Τὸ παράδειγμα τὸ ἀκολούθησαν καὶ οἱ Ἰησοῦτες μοναχοί, οἱ ὁποῖοι κήρυσαν ἀμείλικτο πόλεμο κατὰ τῶν βιβλίων ποῦ ἀντέκειντο στὶς θρησκευτικὰς ἀρχὰς τοῦ τάγματός τῶν.

Ἀφορμὴ ἐπίσης μεγάλων καταστροφῶν βιβλίων ἔγιναν καὶ οἱ λεγόμενοι «Ἰντεξ», οἱ ὅποιοι ἐξεδιόκοντο ἀπὸ τοὺς Πάπας καὶ περιεῖχαν κατὰλόγο τῶν βιβλίων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάγνωσις ἀπαγορευόταν στοὺς καθολικούς καὶ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ καίγονται ἀπ' αὐτούς.

Χιλιάδες ὁσαύτως βιβλίων κατέστρεψαν καὶ οἱ λεγόμενοι Πουριτανοὶ τῆς Ἀγγλίας, οἱ ὅποιοι μάζεψαν καθὲ βιβλίον μὲ εἰκόνες καὶ ἀγιογραφίες καὶ τὸ παράδιναν στὴ φωτιά.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἔκαιγαν τὰ συγγράμματα τῶν Ἑθνικῶν καὶ οἱ Ρωμαῖοι τῶν Ἰουδαίων καὶ ἄλλοι πάλιν ἄλλων.

Ἀλλὰ καὶ τὰ χειρόγραφα δὲν εἶχαν καλύτερη τύχη. Στὰ 1731 κέρηκε ἀπὸ πυρκαϊὰ ἓνα πολυτίμο χειρόγραφο σχετικῶς μὲ τὴ Γένεσι. Τὸ χειρόγραφο αὐτὸ περιεῖχε 250 ἔγχρωμες εἰκόνες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες μόνο ἡ 25 σόθηκαν, μαζὺ μ' ἓνα μικρὸ τιμῆμα τοῦ χειρογράφου.

Ἀπὸ τὰ 140 βιβλία ποῦ ἀποδίδονται στὸν Τίτο Λίβιο, μόνο μερικὰ ἀποσπάσματα ἔφτασαν μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Τὰ ἄλλα κατεστράφησαν. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὰ ἔργα τοῦ Τακίτου.

Ἐπίσης πάμπολλα ἀρχαῖα ἐλληνικὰ συγγράμματα κατεστράφησαν κατὰ τὰ σκοτεινὰ χρόνια τοῦ μεσαίωνα, ὅποτε ἐπιρροατοῦσε ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ πρόληψι.

διάλογο!...

EKEINOS.—Νὰ σκάσης!

EKEINH.—Νὰ σκάσης ἐσύ!

EKEINOS.—Τί εἶπες, μορῆ;

EKEINH.—Ὅ,τι θέλω εἶπα, βρεῖ κιτριναῖρη!... Τί μὲ κωττᾶς ἔτσι;

EKEINOS, (σηκώνει τὸ χέρι του). — Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ μὲ βάλῃς σὲ μπελάνδες!...

EKEINH.—Γιὰ κάνε πὼς μ' ἀγγίζεις καὶ σοῦ δείχνω ἐγώ, παλιάνθρωπε!

EKEINOS.—Φτοῦ σου, παλθοβρόμα!

EKEINH.—Ἐσένα φτοῦ σου, παλθοσκῖλο!

EKEINOS.—Νά, λοιπόν! (Τῆς δίνει ἓνα χαστοῦκι).

EKEINH.—Νά κ' ἐσύ! (Τὸν γρατσουνίζει στὰ μάγουλα).

EKEINOS.—Κακούργα κ'! (Τὴν τραβάει ἀπ' τὰ μαλλιά).

EKEINH.—Φονῆ!... (Τὸν τραβάει ἀπ' τὸ κολάρο).

(Τὸ ξύλο ἐξακολουθεῖ νὰ πέφτει, καθὼς καὶ ἡ... αὐλαία).

Υ.Γ.—Τὸ πρῶτὸ τῆς ἐβδόμης ἡμέρας, τὸ χωριάτικο σπιτάκι ἡ-
τανε ξενοικιαστο, μὲ σπασμένα τρία ἀπὸ τὰ τζάμια του.

Ἐξω οἱ κορδαλλοὶ λαλοῦν, τὰ σπουργίτια τιτιρίζουν χαρούμενα
στὰ δέντρα, τὰ μηρυγκία τρέχουν στὴ γῆ, ἡ γίδες
βόσκουν στὰ ξερὰ ἀγκάθια, ὁ ἥλιος δύνει κόκκινος,
σὴν νὰ τὸν ἔδειραν κ' αὐτὸν, τὸ ποταμάκι τρέχει
σὴν νὰ τὸ κνηγοῦν, ἡ μέλισσες πετοῦνε στὰ ἀνθη,
τὰ μπουμπουλίια σχηματίζουν βόλους τῶν ἀλόγων
τὶς σβουνιές καὶ τὰ κουνούπια βιβινίζουν στὸ γαλα-
νὸ ἀπειρο...

Καὶ τὸ σπιτάκι φαίνεται σὴν νὰ τὰ κωττᾶ ὄλ'
αὐτὰ λυπημένο, μὲ τὰ σπασμένα τζάμια του... Σιγῇ
στὸ χωριὸ καὶ ἡσυχία στοὺς κάμπους...

Διὰ τὴν «μίμησιν» καὶ τὴν ἀντιγραφήν
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Ὁ γνωστὸς λογοτέχνης καὶ καθηγητῆς τῶν μαθηματικῶν τοῦ Πα-
νεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Νικόλαος Χατζιδάκης μᾶς ἀπέστειλε δύο ἐμ-
μετρὲς μεταφράσεις του, τὶς ὁποῖες δημοσιεύουμε εὐχαρίστως, μαζὺ
μὲ τὸ γράμμα ποῦ τὶς συνῴδανε.

«Ἀγαπῆτὸ «Μπουκέτο»»

» Διάβασα στὸ τελευταῖο σου φύλλο τὶς δύο μεταφράσεις ποιη-
μάτων, τοῦ Moore ἀπὸ τὸν Μαγκάκη καὶ τοῦ Stecchetti ἀπὸ τὸν
Καμινέλλη. Ἐπειδὴ κ' ἐγὼ πᾶ ἔχω μεταφράσει αὐτὰ τὰ τραγού-
δια, σοῦ στέλλω καὶ τὶς δικές μου μεταφράσεις, γιὰ νὰ τὶς δημο-
σιεύσῃς, ἂν θές, γι' ἀντιπαραβολή.

Ἀθήνα, 10 τοῦ Μάρτη τοῦ 1932.

Μὲ φιλικὸ χαιρετισμό,
Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ».

Ἡ δύο μεταφράσεις ποῦ ἀναφέρει στὸ παραπάνω γράμμα τοῦ ὁ κ.
Χατζιδάκης, ἔχουν δημοσιεῖται στὸ 419 φύλλο τοῦ «Μπουκέτου». Ἡ-
δού τώρα κ' ἡ δικές του.

ΑΥΤΟ ἼΝΑΙ ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

(Τοῦ THOMAS MOORE)

Αὐτὸ ἴναι τὸ στερνὸ πιά τὸ τριαντάφυλλο
τῆς ἐποχῆς, ποῦ τὴν ἀνθίζει ἀόμοια,
καὶ βλέπει ὁλόγυρά του, μόνο κ' ἀφίλο,
τ' ἀδέλφια του ποῦ κοιτοῦνται στὸ χῶμα.
Ἄν ἄφησε ἄλλο τοῦ βορῆα τὸ σάρωμα
τριαντάφυλλο σιμά, ποῦ νὰ τοῦ μοιάξῃ.
Καὶ ποῦ μαζὺ μ' αὐτὸ νὰ χόνη τ' ἄρωμα.
Κι' ἴσως μαζὺ μ' αὐτὸ ν' ἀναστενάξῃ.
Ἄχι, δὲν θὰ σ' ἀρῆσω, μόνο κ' ἀφίλο,
νὰ τυραννίσαι ἀπάνω στὸ γλαδί σου
κοιμοῦνται τὰ συντρόφια σου, τριαντάφυλλο,
κι' ἐσὺ μαζὺ τοὺς πήγαινε κοιμοῦσαι.
Μὲ πόνο λίγα-λίγα τὰ φυλλάκια σου
στὸ χῶμα τὰ σκορπάω τὰ βελουδένια,
κεῖ ποῦ τὰ μαδημένα τ' ἀδελφάκια σου
κοιμοῦνται χωρὶς λύπη, χωρὶς ἔννοια.

Καὶ μένα εὐτὺς τὰ μάτια νὰ μοῦ κλείσουνε
τότε ποῦ ἀγάπη πειὰ δὲν θὰ μοῦ μένη.
Κι' ἀπ' τὶς καρδιές, ποῦ ἀνθοῦν γύρω μου, ἀρχίσουνε
μιά-μιά νὰ σβήνῃ ἐμπρός μου μαρμαρίσει.
Σὴν ἡ πιστὲς καρδιές ποῦ σ' ἀγαπήσανε
καὶ ταιριαστὰ χτυποῦσαν στὴ δική σου,
μέσα στὸ κρῖν τὸ χῶμα τῆς σαπίσανε,
τί σέρνεις πειὰ στὸν κόσμο τὴ ζωή σου;

ΦΡΑΧΤΟΔΟΥΔΟΥΔΟ

(Τοῦ L. STECCHETTI)

Ἦ, ἀνθάκι μὲς στὸν ἴσιο ἀποκρυμμένο,
ποῦ ἀγνωστο μὲς στὸ φραχτὴ ἔχεις φτωχάσει,
κι' ἐσὺ σὴν τὴν ἀγάπη μου θλιμμένο,
σὴν τὴν ἀγάπη μου κανεῖς δὲν σ' ἔχει νοιώσει.
Χωρὶς ἥλιον χαμόγελο, πηγαμένο
στ' ἀγκάθια θὰ χαθῆς, ποῦ σ' ἔχουν ζώσει.
Καὶ χωρὶς χαμογέλιο ἐλπίδας μένει
κι' ἀγνωστὴ ἡ ἀγάπη μου ἡ φτωχὴ πεθαίνει.

Μεταφράσεις Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

ΕΡΩΤΑΣ ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ

(Τοῦ JOHN LYLY)

Ὁ Ἔρωτας ὁ πονηρὸς κ' ἐκείνη π' ἀγαπῶ
μὰ μέρα παύσανε χαρτιὰ μὲ πονηρὸ σκοπὸ,
κ' ἔβαλαν κάτω διὸ φιλιὰ ποῦ νὰ δοθοῦν στὸ στόμα,
μὰ τάχασε ὁ Ἔρωτας κ' ἔχασε κ' ἄλλα ἀζόμια.
Ἐχασε τὴ φαρέτρα του, τὸ τόξο, τὶς σαίτες
κ' ἓνα ζευγάρι ἐρωτικῶν τῆς μάνας του σπουρογίτες.
Ἐβαλε κάτω κάτασπρα, ζευγάρι περιστερία,
μὰ στῆς ἀγάπης μου κ' αὐτὰ περῶσανε τὰ χέρια.
Ἐβαλε τοῦ προσώπου του τὰ τριανταφυλλάκια
καὶ τὰ λακκάκια ποῦ γελοῦν στὰ διὸ του μαγουλάκια,
κοράλλια ἀπὸ τὰ χεῖλη του κ' ἀπ' τὸ κορμί του γάλα'
καὶ σὴν ἐπήγαινε κ' αὐτὰ ἐκεῖ ποῦ πῆγαν τ' ἄλλα,
ἔβαλ' ἐμπρός τῆς κ' ἔβαιξε τὰ διὸ τρῶνὰ παλάτια,
τὰ διὸ παλάτια τῆς ψυχῆς, τὰ διὸ γλῆκα τοῦ μᾶτιος
μὰ τοῦ τὰ κέρφισε κ' αὐτὰ. Κι' ὁ Ἔρωτας χαι-
(μένος,

σηκώθηκε ὁ κακόμοιρος κ' ἔφυγε τυφλωμένος.
Ἔρωτα! αὐτὰ ποῦ ἔπαδες μ' ἐκάνανε νὰ μάθω
τί ἔχω ἀπ' τὴν ἀγάπη μου κ' ἐγὼ ὁ φτωχὸς νὰ
(πάθω.

Μετάφρ. ΔΗΜ. ΣΤΑΗ